

Staf van De Nederlandsche Bank waarschuwt president Klaas Knot tegen diens zelfgekozen rol van klimaatactivist

Posted on 9 maart 2024 by Eduard Bomhoff

Persbureau AP meldde in januari dat Curaçao en Sint Maarten over een paar maanden een nieuwe eigen munt gaan invoeren. Vorige maand vloog president Klaas Knot van De Nederlandsche Bank (DNB) voor een paar dagen naar de Antillen en dus was ik benieuwd naar zijn visie op dat nieuwe geld. Is het in het belang van de eilanden om de vaste wisselkoers met de dollar te handhaven? Is de periode van hogere inflatie ook bij hen weer achter de rug? Belangrijke monetaire vragen voor de toekomst van Curaçao en Sint Maarten, maar Knot kwam er niet aan toe; zo bevlogen was hij om vooral zijn inzichten over klimaat en biodiversiteit te delen.

Knot sprak over het toerisme en legde uit dat het wel veel geld binnenbrengt, maar gevaarlijk is voor de biodiversiteit. Hij onderstreepte de noodzaak om andere bronnen van welvaart te ontwikkelen (jammer genoeg kon hij geen voorbeeld

geven). Hij stipuleerde dat de eilanden moeten overschakelen van olie en gas naar zon en wind (nucleair noemde hij niet), en dat Curaçao en Sint Maarten daarom zo snel mogelijk groot geld nodig hebben (subsidie uit Nederland?) voor het opslaan van die fluctuerende energie als de wind minder waait.

Vroeger was bankieren leuker

De nadruk op klimaat en biodiversiteit bij DNB wordt almaar groter. Intussen heeft DNB ook de eisen aangescherpt voor iedereen die werkt bij een bank, verzekeraar of pensioenfonds en wordt voorgedragen voor een hogere functie. DNB verlangt dan instemming met de 'klimaatneutrale' economie en eist van iedere kandidaat kennis van de 'wetgeving' op het gebied van klimaat en milieu.

In de jaren voor mijn emigratie was ik als hoogleraar monetaire economie jarenlang lid van het bestuur van twee grote pensioenfondsen. Nu zou dat nooit meer lukken: wél enthousiast openbaar vervoer-reiziger en afvalscheider, maar zonder de nu geëiste detailkennis van de 'wetgeving' over klimaat en milieu. Wie die wetgeving niet beheerst en wordt afgekeurd mag volgens de door DNB vastgestelde procedure bij DNB zelf nog in beroep gaan.

Ik sprak op een kerstbijeenkomst met een oud-bankier van ABN-AMRO die lang in Azië had gewerkt en verzuchtte dat het bankieren vroeger wel leuker was, vooral omdat bankiers toen meer tijd hadden voor hun cliënten.

Het jaarverslag van DNB voor 2021 had 184 keer de term 'klimaat'; dat is gemiddeld twee verwijzingen naar 'klimaat' per pagina – zes keer zo vaak als bijvoorbeeld het woord 'pensioenfonds' en vier keer zo frequent als 'inflatie'; in 2022 waren we terug tot 129 keer 'klimaat'; minder, maar nog steeds extreem in vergelijking met de vermeldingen van inflatie en pensioen. En biodiversiteit komt nu op bij DNB: veertien keer vermeld in het vorige jaarverslag, maar zelfs bij een zo vaak herhaald refrein blijft de link naar inflatie en wisselkoers onduidelijk.

Bijensterfte en ketchup

Afgelopen maandag 4 maart publiceerde DNB een heel belangrijk inzicht over risicomanagement in de financiële sector, dit keer over het grote belang van de wereld van de insecten: 'Neem een fabrikant van tomatensauzen. Die is voor zijn

productie en inkomen afhankelijk van tomatentelers. Als die door plotselinge bijensterfte worden getroffen en daardoor geen tomaten meer kunnen leveren, kan de sauzenproducent geen inkomsten genereren.'

Over zo'n bericht kunnen we verschillend denken. Bijvoorbeeld: wat fijn dat DNB de staf flink mag uitbreiden (twee jaar geleden ook al tachtig medewerkers erbij, met name voor klimaatstudies). En één enkele entomoloog is dan natuurlijk niet genoeg om de risico's voor de aandelenkoers van ketchup-fabrikant Kraft Heinz origineel en deskundig in kaart te brengen, want er zijn al 23 analisten op de beurs van New York die dat ook doen en DNB moet als 24e nieuwkomer vanwege *noblesse oblige* natuurlijk boven die 23 excelleren.

Moet DNB geen prioriteiten stellen?

Overigens ligt het koersrisico voor Kraft Heinz niet bij de ingrediënten, maar bij het terugbrengen van de hoeveelheid suiker in de producten en bij de perceptie dat Heinz ouderwets is en niet gezond genoeg voor moderne consumenten. DNB kan daarom beter snel ook diëtisten en marketing-deskundigen aannemen om haar deuntje mee te blijven zingen met die 23 andere analisten.

We zouden ook kunnen vinden dat een studie door DNB naar de ingrediënten van ketchup en wat die zouden kunnen betekenen voor de aandelenkoers van Kraft Heinz, en wat dat dan weer mogelijkerwijs voor gevolg heeft voor de banken die geld lenen aan die onderneming wel super-ver is gezocht en dat DNB moet leren om prioriteiten te stellen in het onderzoek.

Daarbij komt nog het reputatierisico voor Klaas Knot. De president van DNB wordt benoemd voor twee periodes van zeven jaar en moet ook nog een solide reputatie hebben in zijn laatste jaar. Knot begint nu aan jaar veertien en zijn *standing* is zeer omstreden – naar mijn gevoel is hij nog meer beschadigd dan zijn voorganger Nout Wellink en zeker veel meer dan Wim Duisenberg.

In zijn eerste dertien jaar heeft Knot al moeten meemaken dat zijn voorspellingen van de inflatie slecht uitkwamen en dat de in zijn huis ontwikkelde pensioenwet nu zo impopulair is dat de nieuwe Tweede Kamer erover denkt om die wet op een zijspoor te rangeren. Niemand vindt de nieuwe wet inzichtelijker dan de vorige, en de pensioenen worden lager. Dan wil je naast misslagen op eigen terrein toch niet ook nog in allerlei controverses duiken op terreinen die maar heel zijdelings te

maken hebben met rente, inflatie en wisselkoers?

Eigen klimaatbeleid niet nodig

Er komen gelukkig ook signalen uit de eigen organisatie. In DNB- Working Paper 792 van oktober 2023 bespreken drie economen of het een goed idee is wanneer DNB en de Europese Centrale Bank (ECB) een lijst aanleggen van sympathieke ondernemingen en dan de banken zó aansturen dat die aan sympathieke bedrijven tegen een extra lage rente kunnen lenen.

De auteurs willen laten zien hoe dat technisch zou kunnen – daar zijn het bekwame econometristen voor – maar waarschuwen dan: 'De ECB moet niet te ver gaan in het bepalen van het klimaatbeleid dat buiten haar mandaat en deskundigheid valt (Ioannidis et al., 2021). Aangezien er op EU-niveau al veel beleid bestaat met betrekking tot het klimaat, is het niet nodig dat de ECB autonoom beleid maakt over klimaat.'

Tik van de windmolen

Dat zou duidelijk genoeg moeten zijn, en waarom blijft Knot dan toch in zijn zelfgekozen rol als Nederlands best betaalde klimaatactivist? Zijn DNB loopt nu al enorm reputatie-risico want er komen onvermijdelijke misslagen.

Knot maakt op Curaçao reclame voor windmolens, maar straks ergeren de toeristen zich: tussen de wuivende palmbomen staan 200 meter hoge windmolens, en op het strand liggen de verminkte resten van tropische vogels die een tik kregen van zo'n windmolen. 'Volgende keer niet meer luisteren naar DNB' zullen ze dan zeggen op Curaçao.

Eduard Bomhoff *is oud-hoogleraar economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, Nyenrode en Monash University. In 2002 was hij vicepremier in het eerste kabinet-Balkenende.*

Het zijn de donateurs die ***Wynia's Week*** *mogelijk maken. Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk* ***HIER****. Hartelijk dank!*